

22. 9. 2017

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Novinky v povinnosti zveřejňovat smlouvy v registru smluv

Od měsíce května letošního roku opětovně řada, především právnických, osob věnovala zvýšenou pozornost dění v našem parlamentu. Po zdlouhavých snahách byl totiž dne 18. května 2017 Poslanecké sněmovně předložen (další) návrh na vydání zákona, kterým se mění zákon č. [340/2015](#) Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (dále jen „zákon o registru smluv“). Poslanci předložený návrh přijali již v prvním čtení dne 28. června 2017. Senátem, který první sněmovní návrh ve věci neschválil, tentokrát návrh prošel, když k němu Senát na své schůzi konané dne 27. července 2017 nepřijal žádné usnesení. Prezident republiky novelu zákona o registru smluv podepsal dne 1. srpna 2017. Ve Sbírce zákonů byla novela vyhlášena dne 18. srpna 2017 jako zákon č. [249/2017](#) Sb. (zákon o registru smluv ve znění zákona č. [249/2017](#) Sb. dále jen „zákon“ nebo „ZoRS“). Uvedeným dnem nastala účinnost přijatých změn.

Registr smluv je informační systém veřejné správy zřízený právě zákonem o registru smluv sloužící k uveřejňování smluv dle uvedeného zákona. Je ve správě Ministerstva vnitra. Zákon o registru smluv zavedl s hlavním cílem o zajištění jisté formy dohledu nad nakládáním s veřejnými prostředky a s veřejným majetkem s účinností od 1. července 2016 takřka veškerým státním institucím[1] (dále jen „povinné subjekty“) povinnost zveřejňovat vybrané smluvní dokumenty (smlouvy, dohody, dodatky k nim, atp.). Povinnosti zveřejnění ve smyslu zákona o registru smluv podléhají soukromoprávní smlouvy a z veřejnoprávních smlouvy o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci za předpokladu, že alespoň jednou ze smluvních stran je povinný subjekt a na uveřejnění smluvního dokumentu nebo na povinný subjekt nedopadá některá ze zákonem stanovených výjimek (např. povinnosti zveřejnění nepodléhá smlouva s hodnotou jejího předmětu ve výši 50.000,- Kč bez DPH nebo nižší). Případný nesouhlas druhé smluvní strany, jako nikoli povinného subjektu, je zcela irelevantní, neboť povinnost ke zveřejnění je dána přímo zákonem. Zákon o registru smluv k povinně zveřejňovaným údajům řadí identifikaci smluvních stran; vymezení předmětu smluvního dokumentu; cenu, a pokud ji smluvní dokument neobsahuje, hodnotu jeho předmětu, lze-li ji určit; a datum uzavření smluvního dokumentu. Některé z povinných subjektů [dle § 2 odst. 1 písm. e), k), l), m) nebo n) ZoRS] nemusejí v konkrétním případě uveřejnit informaci týkající se identifikace smluvních stran nebo ceny, pokud jsou tato data obchodním tajemstvím ve smyslu § 504 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník (dále jen „NOZ“).

Ostrý provoz zveřejňování v registru smluv pro mnoho povinných subjektů nastal de facto až dnem 1. července 2017, neboť k tomuto dni nabyly účinnosti § 6 a § 7 zákona o registru smluv, zavádějící postih pro případ, že povinně zveřejňovaný smluvní dokument zveřejněn (v náležitě podobě) nebude. Veškeré smluvní dokumenty uzavřené dne 1. července 2017 a po tomto datu, na které se vztahuje

povinnost zveřejnění v registru smluv, totiž zásadně nabývají účinnosti nejdříve dnem jejich uveřejnění v registru smluv. Není-li smluvní dokument, na který se povinnost zveřejnění v registru smluv vztahuje, zveřejněn prostřednictvím registru smluv nejpozději do tří měsíců od jeho uzavření, platí, že je zrušen od počátku.

Novela zákona o registru smluv provedená zákonem č. [249/2017](#) Sb. především rozšířila okruh výjimek z povinnosti zveřejňování smluvních dokumentů v registru smluv.

Nejvíce diskutovanou je nesporně výjimka dle § 3 odst. 2 písm. r) ZoRS. Tato, jak se podává z důvodové zprávy k zákonu č. [249/2017](#) Sb., reaguje na četné námitky povinných subjektů pohybujících se v konkurenčním prostředí, přičemž cílem zákonodárce je v tomto směru zajistit, aby nedocházelo ke zneužívání informací zveřejňovaných v rámci konkrétních smluvních dokumentů konkurencí; totožný speciální režim byl s ohledem na namítané problémy státních zkušeben doplněn i pro povinné subjekty založené za účelem výzkumu, vývoje nebo zkušebnictví. Z povinnosti zveřejňovat smluvní dokumenty v registru smluv jsou tudíž ve smyslu shora jmenovaného ustanovení nově vyňaty *smlouvy uzavřené povinnými subjekty (pouze) dle § 2 odst. 1 písm. k) nebo n) ZoRS založenými za účelem uspokojování potřeb majících průmyslovou nebo obchodní povahu nebo za účelem výzkumu, vývoje nebo zkušebnictví, pokud tato smlouva byla uzavřena v běžném obchodním styku v rozsahu předmětu činnosti nebo podnikání uvedeného povinného subjektu zapsaného ve veřejném rejstříku (obchodním rejstříku, živnostenském rejstříku, apod.)*.

Již na první pohled je patrné, že nově zakotvená výjimka obsahuje několik neurčitých právních pojmů, především pojmy „běžný obchodní styk“ anebo „potřeby mající průmyslovou nebo obchodní povahu“. Pokud se týče druhého z uvedených neurčitých právních pojmů, důvodová zpráva k zákonu č. [249/2017](#) Sb. nabádá, aby při jeho výkladu bylo vycházeno z definice veřejného zadavatele ve smyslu § 4 odst. 1 písm. e) bod 1 zákona č. [134/2016](#) Sb., o zadávání veřejných zakázek, a na okruh povinných subjektů, které jsou oprávněny výjimky využít, tak bylo odvozováno z rozhodovací praxe u výkladu pojmu veřejný zadavatel. Zjednodušeně v dané souvislosti důvodová zpráva sumarizuje, že předmětnou výjimku z povinnosti zveřejňování ve smyslu zákona má povinný subjekt, který není veřejným zadavatelem, tedy nedotovaná podnikající osoba vystupující v konkurenci na volném trhu. Povinný subjekt uspokojuje potřeby mající průmyslovou anebo obchodní povahu, pokud se chová tržně se snahou maximalizovat zisk a nese veškerá rizika s tím spojená.[2] Posouzení, zda se jedná, či naopak nejedná, o smlouvu uzavřenou v běžném obchodním styku povinného subjektu, bude nutné realizovat primárně na základě faktické činnosti povinného subjektu. Vyhodnocení skutečnosti, zda je, anebo není, povinný subjekt oprávněn výjimky využít, bude tak vždy výsledkem pečlivého posouzení veškerých okolností v každém individuálním případě, při současném respektování výše konstatovaného stěžejního cíle nově zakotvené výjimky.

Pro aplikaci výjimky dle § 3 odst. 2 písm. r) ZoRS musejí být jím stanovené podmínky splněny kumulativně. *Výjimku však využít nelze, pokud by se jednalo o smlouvu uzavřenou s povinnou osobou uvedenou v § 2 odst. 1 ZoRS, která nebyla založena za účelem uspokojování potřeb majících průmyslovou nebo obchodní povahu nebo za účelem výzkumu, vývoje nebo zkušebnictví, čímž má být zaručeno, aby povinný subjekt neměl neoprávněnou výhodu oproti svým konkurentům, kteří nejsou povinnými subjekty a smluvní dokumenty s povinnými subjekty uveřejňovat musí.*

V souvislosti se zakotvením popsané výjimky z povinnosti zveřejňování smluv zákonodárce právě s vědomím jisté míry obtížnosti jejího výkladu zároveň novelizoval § 7 zákona o registru smluv do té podoby, že sankce zrušení smlouvy od počátku nestíhá případy, kdy povinný subjekt konkrétní smlouvu neuveřejní v dobré víře, tedy v důvodném přesvědčení o oprávněnosti a správnosti svého jednání, resp. že zákonné podmínky splňuje. Dozví-li se povinný subjekt, že zveřejněno být mělo, je povinen příslušný smluvní dokument uveřejnit v následujících třiceti dnech, jinak i zde pak platí, že

bude zrušen od počátku.

Nově jsou dále z povinnosti zveřejnění ve smyslu zákona vyňaty *i smlouvy chráněné bankovním tajemstvím, ledaže by se jednalo o smlouvu mezi bankou a povinným subjektem, která se týká používání veřejných prostředků*. Výjimka reaguje na skutečnost, že dosud měly povinnost chránit bankovní tajemství pouze banky (případně osoby, kterým bylo bankovní tajemství ze zákonných důvodů předáno), nikoli klienti banky. Počínaje dnem 18. srpna 2017 a nadále není rovněž povinnost zveřejňovat *kolektivní smlouvy; smlouvy uzavřené veřejnou vysokou školou v rámci doplňkové činnosti nebo veřejnou výzkumnou institucí v rámci jiné činnosti v oblasti výzkumu, vývoje a inovací; smlouvy, jejímž předmětem je nakládání s výbušninou nebo zařízením či objektem určeným k její výrobě nebo skladování; a smlouvy, týkající se výroby nebo užití pořadu, včetně smlouvy o nabytí práv k užití pořadu, jejíž alespoň jednou smluvní stranou je Česká televize nebo Český rozhlas*.

Novela zákona o registru smluv přinesla i praktické zpřesnění jejího § 8 odst. 2, zakotvujícího obligatorní povinnost písemné podoby povinně zveřejňovaného smluvního dokumentu, doplněním dovětkou „nebo jiným způsobem umožňujícím uveřejnění smlouvy prostřednictvím registru smluv“. Dosud, jak vyplývá z důvodové zprávy k zákonu č. [249/2017](#) Sb., platilo, že pokud byla smlouva v konkrétním případě uzavřena formou objednávky a vznikla-li povinnost ji uveřejnit, bylo nezbytné uveřejnit také písemnou (při zohlednění § 562 odst. 1 NOZ) akceptaci objednávky. Nově bude možné smlouvu uzavřít i ve smíšené formě, kdy písemně bude jednat pouze jedna smluvní strana (pak bude v registru smluv zveřejněn textový obsah smlouvy ve znění odpovídajícím přijatému návrhu). Doplnění předmětného ustanovení reaguje na častou praxi, kdy pouze návrh na uzavření smlouvy je písemný a jeho akceptace má pak již jen podobu ústní či konkludentní, zejména ve smyslu § 1744 NOZ.

Závěrem lze uzavřít, že řada povinných subjektů přijaté změny zákona o registru smluv, především co do doplnění výjimky dle § 3 odst. 2 písm. r) ZoRS, uvítala. Ovšem teprve čas a aplikační praxe ukáží, zda půjde o změny pozitivní, či negativní. Úkolem aplikační praxe pak jistě také bude vytvoření ustáleného výkladu nově zakotvených výjimek.

JUDr. Lenka Příkazská,

advokátka, společník

HSP & Partners advokátní kancelář v.o.s.

Mgr. Ester Šamajová,

advokátka, advokátní kancelář JUDr. Wieslaw Firla

spolupracující s HSP & Partners advokátní kancelář v.o.s.

[HSP & Partners advokátní kancelář v.o.s.](#)

Vodičkova 710/31

110 00 Praha 1

Tel.: +420 734 363 336

e-mail: ak@akhsp.cz

---

[1] Dle § 2 odst. 1 ZoRS jsou stranami povinnými ve smyslu zákona následující subjekty: a) Česká

republika; b) územní samosprávný celek (obce, kraje), včetně městské části nebo městského obvodu územně členěného statutárního města nebo městské části hlavního města Prahy; c) státní příspěvkové organizace (školy, fakultní nemocnice, muzea, knihovny, galerie, atp.); d) státní fond (např. Státní fond dopravní infrastruktury, Státní fond životního prostředí, atp.); e) veřejné výzkumné instituce a veřejné vysoké školy; f) dobrovolný svazek obcí; g) regionální rada regionu soudržnosti; h) příspěvková organizace územního samosprávného celku; i) ústav založený státem nebo územním samosprávním celkem; j) obecně prospěšná společnost založená státem nebo územním samosprávním celkem; k) státní nebo národní podnik; l) zdravotní pojišťovna; m) Český rozhlas a Česká televize, nebo n) právnická osoba, v níž má stát nebo územní samosprávný celek sám nebo s jinými územními samosprávnými celky většinou majetkovou účast, a to i prostřednictvím jiné právnické osoby.

[2] Metodický návod k aplikaci zákona o registru smluv zpracovaný Ministerstvem vnitra, verze 1.5, ze dne 25. srpna 2017, strana 41, dostupný na [www](http://www.www), k dispozici >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Sdílení elektřiny v obecních projektech, změny po 1.8.2026 a zapojení bateriových úložišť](#)
- [Jak naložit s „oznámením“ přestupku soukromých osob? A je to vlastně oznámením ve smyslu zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich?](#)
- [Systémová podjatost ve správním řízení aneb požadavek na překročení nadkritické míry rizika systémové podjatosti](#)
- [Bezpilotní systémy vlastní konstrukce v kategorii Specific: regulatorní požadavky a praktické aspekty](#)
- [Pacht závodu a zákaz přenechání věci třetí osobě](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)
- [Nepravomocné povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)
- [Stavebníci získávají od roku 2026 silnější pozici v soudních sporech o povolení stavby](#)